

Základní škola Prostějov ul. E. Valenty 52

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

ŽIVOTOPIS PANA VÁCLAVA HRŮZY

podle záznamu z vypravování a rozhovoru při další návštěvě zpracoval tým ze Základní školy E. Valenty v Prostějově (Vendula Kučerová, Jakub Mikulášek, Ondřej Němec, Klára Smékalová, Tereza Srostlíková) pod vedením paní učitelky Mgr. Hany Lužné

Příběh pana Václava Hrůzy začíná 5. února 1931 v Líšnici, malé jihočeské vesnici. Tuto vesničku dnes už samostatně nenajdeme. Byla připojena k nedalekému městyši Sepekovu.

Období druhé světové války probíhalo na vesnici celkem klidně. Oblast nepatřila do sledovaných částí říše a občasný rozruch způsobili partyzáni v lesích. Rodiče pracovali v zemědělství, hospodařili na vlastním statku a vypracovali se mezi nejlepší v okolí. Václav měl mladšího bratra. Chlapci navštěvovali obecnou školu v Líšnici. Oblíbili si pana řídícího, který dokázal zaujmout všechny děti různých ročníků v jedné třídě. Do měšťanky pak chodili do města – do Milevska.

Středoškolská studia zahájil šikovný student, dychtící po vzdělání, na Obchodní akademii v Táboře. Byl mu umožněn přestup na Obchodní akademii se zaměřením na zahraniční obchod do Prahy – Karlína. Tatínek mu domluvil internátní ubytování v Salesiánském chlapeckém domově v pražských Kobylisích. Studoval s vyznamenáním, nejvíce ho bavily jazyky. Za války se učili povinně němčinu, sám se ze zájmu pustil do ruštiny a na střední škole začal angličtinu. Státní zkoušku má ze všech těchto světových jazyků, také z těsnopisu a psaní strojem.

Maturita se samými jedničkami, ale na vysokou školu přijat nebyl kvůli svému původu. A tak v roce 1950 místo studia nastupuje do praxe v Podniku zahraničního obchodu Hopmalt. Protože nepodepsal přihlášku do KSČ, byl zařazen do „Akce 77“. To byl „dobrovolný přechod úředníků do výroby“. Začal pracovat jako strojní zámečnický v podniku Aero Vysočany, později jako překladatel technické dokumentace k letadlům „Migům“, které tam montovali ruští specialisté.

Tato práce byla jednou z příčin jeho zatčení. 24. května 1952 vtrhli dva muži do pronajatého pokoje a drsným způsobem ho zatkli. Na základě vykonstruovaných obvinění, jako byla špionáž pro americké imperialisty, velezrada, byl odsouzen na 15 let. Přitěžící byla práce pro skauting, studentské rebelství i rodinný původ. Z tehdejšího pohledu byl syn kulaka. Prokurátor navrhol dokonce absolutní trest. Tomu unikl jen díky svému mládí.

Trest si odpykával v Jáchymově, v uranových dolech. Nejhorší zážitky měl z kárného tábora Nikolaj. Stal se „muklem“, neboli mužem určeným k likvidaci.

Každý den nastupovali vězni k velmi tvrdé práci na šachtě Eduard. Museli půldruhého kilometru svižně pochodovat namačkání na sebe a ohrazení dřevěnými tyčemi a silnými lany z lágru na šachtu. Tomuto přesunu říkali „buzerantský pochod“. To jistě snižovalo jejich lidskou důstojnost. Zdraví jim ničila těžká práce s rizikovými faktory. Špatné bylo pochopitelně i stravování a podmínky k bydlení na barácích v lágru.

Vězni drželi pohromadě a dokázali si poradit. V zimním období kradli dřevo z výdřev v dole a pronášeli ho do baráků, aby si mohli zatopit. Vždycky se to nepodařilo. Při prohlídkách na vstupu do tábora jim ho hlídkující dozorcí zabavili. Ale topili si s ním sami v jejich hlídací budce. Vězni jí říkali „špačkárna“. A tak muklové vymysleli pomstu. Do polínek navrtali díry a do nich vložili výbušniny, co se používali v dolech při odstřelech chodeb. Po zabavení už jen čekali. A stalo se! Špačkárna vyletěla do vzduchu.

Takové akce se neobešly bez odezvy ze strany bachařů a esenbáků a následovaly tresty. Prohlídky na barácích, takzvaný „lágrfilcunk“, zabavení věcí, tělesné tresty. Domnělí viníci byli zavíráni do korekce. Tato samotka spolu s hladem a zimou byly prostředkem, jak zlomit sebevědomí člověka.

Pan Hruža měl v té době něco málo přes dvacet let. Zažil si důlní zával, kdy ho zachránil převrácený bagr. Při pašování motáků v chodbách si pohotově zahrál na ruského geologa, aby se vyhnul otázkám českých esenbáků. Do korekce byl zavírán preventivně v období státních svátků, velikonoce, vánoc. Přesto má krásnou vzpomínku, kdy mu v zimní čas pomohli přátelé. Rozbitým okýnkem dostal balíček s jídlem. Ovšem navždy mu zůstane v paměti zaspívané „Kde domov můj“.

V roce 1957 po nezdařeném pokusu o útěk z kárného tábora Nikolaj se mu po pěti letech v dolech podařilo obnovit trestní řízení. Nový rozsudek zněl na tři roky. V témže roce byl zatčen a odsouzen jeho otec. Byl posledním soukromě hospodařícím rolníkem ve vsi. Maminku a bratra vystěhovali jen s nejnútnejšími věcmi a vše ostatní propadlo ve prospěch státu. Bratr pochopitelně nemohl studovat a našel si zaměstnání u lesního závodu. Otcův původně čtyřletý trest byl sice zkrácen na dva roky, ale do své smrti se z této „zkušenosti“ nevzpamatoval. Matka zemřela rok po něm.

Po návratu z vězení si mladý muž velmi obtížně hledal zaměstnání. Začal jako posunovač u dráhy na nádraží Praha – Vršovice, pak byl povolán ke splnění vojenské prezenční služby v délce dvou let. Po jejím ukončení pracoval jako pomocný dělník v KPZLTM v Uherském Hradišti, později jako strojník u korečkového bagru. Získal řidičský průkaz na traktor, buldozer, rypadlo a bagr.

V roce 1961 už byl ženatý a nastoupil do lázní Karlova Studánka jako kulturní referent. Po zásahu tamní stranické organizace tuto funkci nesměl dále vykonávat a stal se referentem oddělení práce a mezd. Po pěti letech přešel do podniku Lisovny nových hmot ve Vrbně pod Pradědem. Díky tehdejšímu řediteli inženýru Jeřábkoví a jazykovému vybavení mu bylo umožněno pracovat na obchodním úseku. Spolu s pracovníky Podniku zahraničního obchodu, coby vedoucí exportu navštívil

řadu zemí v rámci Evropy a hlavně mohl dostudovat Vysokou školu ekonomickou, kde v roce 1972 promoval.

Podruhé se oženil a narodili se dva synové. Protože chlapci byli často nemocní, doporučili lékaři rodině přestěhování do jiného prostředí. Pobývali v Olomouci, ve Šternberku a v roce 1979 pan inženýr Hrůza nastoupil do nového zaměstnání do společnosti Intergeo, závod Prostějov. Velmi brzy si osvojil problematiku podniku a od roku 1981 byl zařazen jako referent zahraničních akcí a od roku 1982 byl vyslán do Mongolské lidové republiky jako vedoucí geologické oblasti, kde přímo řídil výstavbu a provoz závodu. V rámci této funkce řešil a zajišťoval aktivity Intergea v Laosu, Kambodži, Vietnamu, Indii, Súdánu. Dostal se do Jižní Ameriky, Patagonie...

Z Mongolska se vrátil v roce 1989. Aktivně se zapojil do akcí přelomového roku, s optimismem zakládal pobočku Občanského fóra a těšil se na změny v nové demokracii. Podával žádost ministryni spravedlnosti Dagmar Burešové o opětné projednání a prošetření jeho případu i případu jeho otce.

Po sametové revoluci se vrátil do Mongolska jako velvyslanecký obchodní rada a potřetí se oženil. Jeho současná manželka je Mongolka. V roce 2002 se vrátili do Čech. Bydleli v Teplé u Mariánských lázní a potom v Písku, kde měl pan Hrůza bratra.

Jeho paní momentálně pobývá a pracuje v Mongolsku. Jsou spolu v takřka každodenním kontaktu. Synové bydlí v blízkém okolí Prostějova a chtěli, aby měli tatínka blízko sebe. A tak mu zařídili bydlení v samostatném bytě v centru města.

Pan Václav Hrůza ve svém mládí poznal vyšetřovací vazbu, vězení na Karláku, v Ruzyni, Valdicích i Jáchymovské doly. Snad si životní smůlu tehdy vybral, protože další roky přinesly setkávání s osvícenými lidmi, kteří nepotřebovali vědět, čím prošel, ale cenili to, co umí. Nabízené příležitosti dokázal využít, procestoval spoustu zemí celého světa a setkal se s řadou zajímavých osobností.
